

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
V kadencja

Druk nr 575

Warszawa, 29 marca 2006 r.

Pan
Marek Jurek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o zmianie ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o zmianie ustawy - Prawo o adwokaturze i niektórych innych ustaw.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy pana posła Michała Tobera.

(-) Kazimierz Chrzanowski; (-) Elżbieta Jankowska; (-) Izabela Jaruga-Nowacka; (-) Ryszard Kalisz; (-) Krystian Łuczak; (-) Krystyna Łybacka; (-) Wacław Martyniuk; (-) Wojciech Olejniczak; (-) Sylwester Pawłowski; (-) Katarzyna Maria Piekarska; (-) Stanisław Rydzoń; (-) Joanna Senyszyn; (-) Jerzy Szmajdziński; (-) Jolanta Szymanek-Deresz; (-) Michał Tober; (-) Tadeusz Tomaszewski.

USTAWA

z dnia 2006 r.

o zmianie ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o zmianie ustawy – Prawo o
adwokaturze i niektórych innych ustaw

Art. 1

W ustawie z dnia 30 czerwca 2005 r. o zmianie ustawy – Prawo o adwokaturze i niektórych innych ustaw (Dz.U.05.163.1361) art. 5 otrzymuje następujące brzmienie:

„Art. 5 Aplikanci adwokaccy, radcowscy i notarialni, których termin egzaminu zawodowego przypada w 2006 r. przystępują do egzaminu zawodowego na dotychczasowych zasadach.”

Art. 2

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Uzasadnienie

Proponowane zmiany w ustawie z dnia 30 czerwca 2005 r. o zmianie ustawy – Prawo o adwokaturze i niektórych ustaw mają na celu zapobieżenie istotnym implikacjom w odniesieniu do wszczętych i prowadzonych już procesów szkoleniowych aplikantów adwokackich, jak również kwestii przystąpienia do egzaminu adwokackiego. Przepisy ustawy w poprzednim brzmieniu powodują naruszenie praw nabytych aplikantów przede wszystkim w zakresie przystąpienia do egzaminu dopuszczającego do wykonywania zawodu, którego terminy, zgodnie z harmonogramem szkolenia i odbywania aplikacji, zaplanowane zostały na 2006 r., a faktycznie ze względu na brak racjonalnych przepisów przejściowych w Ustawie, odbędą się dopiero w 2007 r.

Art. 5 ustawy w dotychczasowym brzmieniu, przewiduje, iż aplikanci, których termin egzaminu zawodowego przypada w 2005 r. przystępują do egzaminu, na dotychczasowych zasadach. Przepis art. 5 Ustawy nie może być traktowany jako przepisy przejściowe, a jest jedynie szczególnym uregulowaniem, mającym w założeniu dotyczyć wąskiej grupy aplikantów.

Istota regulacji z art. 5 Ustawy, miała zapewne na celu umożliwienie przygotowania nowego systemu egzaminów zawodowych, gdyż ich przeprowadzenie wymaga podjęcia szeregu czynności legislacyjnych oraz materialno-technicznych, co wprost wynika z art. 1 pkt 19 Ustawy. Przepis art. 5 w przyjętym w Ustawie brzmieniu wydawał się mieć rację bytu, gdy projekt ustawy kierowany był pod obrady komisji sejmowej, a ewentualne wejście w życie nowych regulacji, przewidywano na rok 2004. Wówczas rok 2005, pozostawiano na przygotowanie się do zorganizowania egzaminów zawodowych, aby od roku 2006 mogły one odbywać się bez żadnych przeszkód w nowym trybie.

Obecna sytuacja i brzmienie art. 5 Ustawy, wprowadziło dla roczników kończących aplikację w 2006 r. sytuację wysoko krzywdzącą. Przeprowadze-

nie egzaminu adwokackiego w roku 2006 zaplanowano na przełom maja i kwietnia. Jest to termin niespójny i rozbieżny z przebiegiem aplikacji, której koniec przypada w 2006 r. Otóż aplikacji będą musieli po upływie 3,5 roku oczekiwać ponad rok na egzamin państwowy w 2007 roku, pozostając w tym czasie w nieokreślonej sytuacji prawnej. Do tej pory nie zostało wyjaśnione, czy będą oni nadal posiadali status aplikantów, i czy będą musieli ponosić z tego tytułu niczym nie uzasadnione dodatkowe koszty szkolenia, za okres dłuższy, aniżeli to wynika z ustawowego okresu aplikacji przewidzianego przepisami obowiązującymi w chwili przyjęcia w poczet aplikantów, czy też ich sytuacja zostanie uregulowana w inny sposób, którego w chwili obecnej nie można przewidzieć.

W świetle powyższego, Ustawa w dotychczasowym brzmieniu, narusza art. 2 Konstytucji, chroniący takie zasady jak ochrona zaufania do Państwa i stanowionego przezeń prawa, a także wynikający z niej obowiązek zapewnienia bezpieczeństwa prawnego oraz ochrony praw nabytych i interesów w toku. Nadto naruszona została także zasada równości wobec prawa, jako że w ramach grupy jaką stanowią aplikanci adwokaccy Ustawa traktuje odmiennie aplikantów, którzy „zdążą” przystąpić do egzaminu w 2005 r., a inaczej tych, którzy nabędą stosowne uprawnienia w połowie roku 2006. Różnice w traktowaniu dotyczą nie tylko formy i reguł egzaminu adwokackiego, ale również czasu trwania aplikacji i zasad prowadzenia szkolenia.

Nie należy zapominać, że regulacje prawne powinny zapewniać jednostce nie tylko bezpieczeństwo prawne, ale i w pełni zakładać przewidywalność co do tego w jakim stopniu ich realizacja może wpływać na ukształtowanie pozycji prawnej jednostki. Należy zwrócić uwagę, że potrzebę odpowiedniej modyfikacji art. 5 Ustawy dostrzegła Senacka Komisja Ustawodawstwa i Praworządności proponując w sprawozdaniu z dnia 18 lipca 2005 r (druk sejmowy nr 1011 A), by przepis ten miał następujące brzmienie:

„Aplikanci adwokaccy, radcowscy i notarialni, którzy rozpoczęli odby-

wanie aplikacji według zasad obowiązujących przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy mogą przystąpić do egzaminu adwokackiego, radcowskiego lub notarialnego na dotychczasowych zasadach”.

Ustawa nie zawiera zatem, co wyżej podkreślano, niezbędnego *vacatio legis*, pomimo, że wprowadza całkowicie nowy system egzaminów zawodowych, co wymaga wprowadzenia poważnych modyfikacji także w systemie szkolenia aplikantów.

Wymóg zastosowania odpowiedniego *vacatio legis*, a także należytego formułowania przepisów przejściowych, jest wyrazem zasady ochrony zaufania obywatela do Państwa i stanowionego przez nie prawa oraz zasady przyzwoitej legislacji. Tymczasem, przedmiotowa Ustawa zgodnie z art. 10, co do zasady wchodzi w życie po upływie konstytucyjnego terminu 14 dni od daty promulgacji, podczas gdy przepisy dotyczące egzaminu adwokackiego - w dniu 1 stycznia 2006 r.

Zgodnie z ustalonym orzecznictwem Trybunału Konstytucyjnego konstytucyjna zasada ochrony praw nabytych zakazuje arbitralnego znoszenia lub ograniczania praw podmiotowych przysługujących jednostce lub innym podmiotom prywatnym występującym w obrocie prawnym. Ingerując w prawa nabyte, prawodawca powinien jednak wprowadzić rozwiązania prawne, które zawężają do niezbędnego minimum negatywne skutki dla zainteresowanych i umożliwiają im dostosowanie się do nowej sytuacji, w szczególności przez wprowadzenie odpowiedniej *vacatio legis* lub ustanowienie przepisów przejściowych ułatwiających adresatom norm prawnych dostosowanie się do nowych regulacji. Zastosowanie szczególnego *vacatio legis*, stanowi zatem jeden z podstawowych warunków ingerencji prawa w dziedzinę praw nabytych, które na skutek wprowadzonych regulacji, będą przedmiotem ingerencji ze strony nowych przepisów. Jednakże wskazane powyżej zasady nie zostały uwzględnione w toku procesu legislacyjnego Ustawy.

Ponadto Ustawa nie respektuje podstawowej w systemie prawnym za-

sady bezpieczeństwa prawnego, wynikającej z art. 2 Konstytucji. Zasada ta nakazuje poszanowanie przez ustawodawcę dotychczasowych stosunków prawnych, nabierając szczególnego znaczenia wówczas, gdy zachodzi zmiana przepisów, które znalazły już zastosowanie jako czynnik kształtujący sytuację prawną ich adresatów. W takim przypadku na ustawodawcy ciąży obowiązek ochrony praw słusznie nabytych i ochrony interesów będących w toku. Jednym z instrumentów, pozwalających na ochronę interesów w toku, są powszechnie przyjęte techniki stanowienia prawa, a wyrazem tego korzystanie z instytucji przepisu przejściowego.

Zasada ochrony interesów w toku zapewnia jednostce prawo do ochrony jej sytuacji prawnej ukształtowanej z chwilą rozpoczęcia przez tę jednostkę procedury przewidzianej przepisami prawa. Modyfikacja stanu prawnego powinna uwzględniać uprawnienia i obowiązki ukształtowane pod rządami przepisów dotychczasowych. Ochrona jednostki będzie w związku z tym nabierać tym donioślejszego znaczenia, jeśli procedura realizowana przez tę jednostkę jest w toku, ma określone przepisami prawa ramy czasowe i odbywa się według z góry ustalonych reguł w zaufaniu, że nie zostaną one zmienione.

Na zakończenie warto również dodać, że w Trybunale Konstytucyjnym zarejestrowana jest pod sygnaturą K 6/06 skarga Naczelnej Rady Adwokackiej, w której zakwestionowano m. in. również zgodności art. 5 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o zmianie ustawy – Prawo o adwokaturze i niektórych innych ustaw z art. 2 oraz art. 32 ust. 1 Konstytucji RP.

Projekt powstał na podstawie wniosków zainteresowanych środowisk, w związku z tym, innych konsultacji nie przeprowadzano.

Przedkładana ustawa nie powoduje dodatkowego obciążenia budżetu państwa i jest zgodna z prawem Unii Europejskiej.

Warszawa, dnia 8 maja 2006 r.

Pan

Marek Jurek

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia

o zgodności poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o zmianie ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r.- Prawo o adwokaturze i niektórych innych ustaw (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Michał Tober) z prawem Unii Europejskiej

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. - Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jednolity Monitor Polski z 2002 r. Nr 23, poz. 398, ze zm.) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Przedmiotem proponowanej regulacji jest wprowadzenie do art. 5 ustawy - Prawo o adwokaturze i niektórych innych ustaw artykułu zgodnie z którym aplikanci adwokaccy, radcowscy i notarialni, których terminy egzaminu zawodowego przypadają w 2006 r. przystępują do egzaminu zawodowego na dotychczasowych zasadach.

2. Stan prawa wspólnotowego w materii objętej projektem

Prawo wspólnotowe nie reguluje kwestii objętych projektem ustawy

3. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa wspólnotowego

Przedstawiony projekt nie jest objęty prawem Unii Europejskiej

4. Konkluzja

Przedmiot projektu ustawy nie jest objęty prawem UE.

Opracował: Zespół Prawa Europejskiego

Akceptował: Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

Lech Czapla

Deskryptory bazy REX: Unia Europejska, projekt ustawy, adwokatura

Warszawa, 8 maja 2006 r.

BAS - WAEM – 867/06

Pan
Marek Jurek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia
w sprawie czy poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o zmianie
ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r.- Prawo o adwokaturze i niektórych
innych ustaw (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Michał Tober) jest
projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej

Przedmiotem proponowanej regulacji jest wprowadzenie do art. 5 ustawy - Prawo o adwokaturze i niektórych innych ustaw artykułu zgodnie z którym aplikanci adwokaccy, radcowscy i notarialni, których terminy egzaminu zawodowego przypadają w 2006 r. przystępują do egzaminu zawodowego na dotychczasowych zasadach.

Projekt nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej

Projekt nie jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej.

Opracował: Zespół Prawa Europejskiego

Akceptował: Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

Lech Czapla

Deskrytory bazy REX: Unia Europejska, adwokaci0